

פנינים אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון כ"ז - פרשת חוקת תשפ"ד

מיתת משה ואהרן לא היתה בגלל החטא שלהם, שהרי עשו תשובה, אלא מתו בגלל חטא אדם הראשון, שכולנו מצאצאיו, וכל עוד שאין את התיקון השלם, יש חובת מיתה על כל יוצאי חלציו.

יום חמישי

זכיה בתורה - על ידי המתת הגוף

על הפסוק 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' דורשים חז"ל במסכת ברכות 'אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה', כלומר, אדם שרוצה לזכות בתורה, צריך למנוע תענוגים מעצמו, כמי 'מות', ולהתמסר כולו לתורה.

שואל על זה מרן 'עטרת ראשנו' רבי דוד אביחצירא הי"ד בספרו 'פתח האוהל', הרי המדרש (שמו"ר כח ו) מבאר את הפסוק לגבי מתן תורה (דברים כט ד) 'את אשר ישנו פה עמנו עומד היום ואת אשר איננו פה עמנו היום', שכל הנשמות כולם, גם אלו שלא נולדו בזמן מתן תורה, אלא עתידים להיוולד, היו במתן תורה, ואם כן, מדוע צריך כל כך להתאמץ בשביל לזכות בתורה, הרי כולם כבר קיבלו אותה בהר סיני.

מסביר מרן רבי דוד, שהתשובה פשוטה מאד: ה'נשמה' קיבלה את התורה בהר סיני, אבל ה'גוף' מונע ומסתיר את התורה מהאדם, ולכן צריך להמית את הגוף, בשביל שהנשמה תנהיג את הגוף, וכך התורה תאיר באדם.

וכך זה מרומז בפסוקים: 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' שהאדם צריך להמית את תאוות גופו בשביל לזכות בתורה, ואם ישאל האדם מדוע צריך, הרי קיבל את התורה כבר בהר סיני, על זה ממשיך הפסוק ואומר 'כל הבא אל האהל' ש'כולם באו' לגוף האדם שהוא כמו 'אוהל' לזכות לנשמה, שחוצץ בינו לבין התורה, ומנוע ממנו לזכות בתורה.

ולכן אפילו 'שזל אשר' שכולם היו במתן תורה שמרומז במילה 'אשר', שמהמילה הזאת לומדים בפסוק 'זאת אשר איננו שזלם' היו במתן תורה, אבל עכשיו 'באהל' כולם נמצאים 'באוהל הגוף', ש'שטמו שבעת ימים' שהגוף שטמא את האדם בכל 'ימי שנותיו' בהם שבעים שנה, ולכן צריך 'להמית' את הגוף, ולהתמסר כולו לתורה, ורק כך יזכה לתורה.

יום שישי

התשובה מצילה מהתוכחה

פרשת האזינו נקראת גם שירה וגם תוכחה, בתחילתה יש תוכחות לישראל אם לא יקיימו את התורה, כמו הפסוק 'צור ילדת תשי ותשכח א-ל מהוללך', שבני ישראל גורמים תשות כח למעלה כשחוטאים ואינם חוזרים בתשובה.

ובסופה יש דברים שמשמחים את הלב כמו שירה, שהקב"ה מפיס את ישראל ואומר להם 'הריני גוים עמו כי דם עבדיו יקום וכי וכיפיר אדמתו עמו', שאפילו אם חטאו הרבה, יכולים לשוב בתשובה, והעוונות נעשות להם ככזביות.

אומר מרן 'אביר יעקב' בספרו 'שערי תשובה' (מאמר ו) שגם התוכחה וגם השירה נרמזות במילה 'תשובה': תחילת המילה תשובה זה אותיות 'תש', לרמז על מי שעדיין לא שב בתשובה שגורם 'תשות כח' למעלה. וגם 'תש' בגימטריא זה עבירות' [700].

אבל כששב בתשובה, משלים את סוף המילה 'תשובה' שזה אותיות 'ובה', שהם גם אותיות 'הבו', מלשון הפסוק 'הבו לה' כבוד ועזו, כי כאשר שב בתשובה אז הוא נותן 'עזו לקב"ה, להיפך מה'תשות' שעשה לפני זה, וגם 'הבו' עולה בגימטריא 'אהבה' [13], שבכח התשובה מעורר מחדש את האהבה בין ישראל לאביהם שבשמים.

ועל פי זה מפרש 'אביר יעקב' את הפסוק בפרשה: 'על כן יאמר בספר מלחמות ה' מלחמות ה' זה פרשת האזינו, שמתחילה במלחמת ה' בעובדי עבירה, ומסתיימת בדרך שנותן הקב"ה להינצל מהמלחמה הזו, על ידי 'זאת והב כסופה' שאפילו אם חטא הרבה אם 'בסוף' יעשה תשובה, ש'סוף' המילה תשובה זה אותיות 'הבו', מלשון 'הבו לה' כבוד ועזו, וגימטריא 'אהבה'; יוכל להוסיף כח בפמליא של מעלה, ולעורר את האהבה הישנה שבין ישראל לאביהם שבשמים.

העגל.

מרן 'עטרת ראשנו' רבי דוד אביחצירא הי"ד בספרו 'פתח האוהל' מוסיף, שבחטא העגל רבינו התפלל וביקש מהקב"ה שירחם על בני ישראל בזכות האבות הקדושים, כמו שאמר 'זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך', ולכן בכל הפרטים של פרה אדומה מרומזים שלושת האבות, וכך הוא דורש ומרמז את הפסוקים בפרשתנו:

'ויקחו אליך פרה אדומה' - כנגד יצחק אבינו, שמידתו מידת הגבורה, והצבע של מידת הגבורה הוא 'אדום'; וגם הוא מרומז במילה 'פרה', ש'פרה' בגימטריא 'אפר' [-עם האותיות והכולל] (285), וזה רמז לאפרו של 'יצחק', שמונח תמיד על המזבח לפני ה'.

'תמימה' זה אברהם אבינו, שהקב"ה אמר לו 'התהלך לפני והיה תמים'.

'אשר אין בה מום' זה כנגד יעקב אבינו, שהיתה מיטתו שלימה, ללא פגם, שכל בניו היו צדיקים.

ונוסף על זכות האבות גם זכות דוד המלך, רגל רביעית במרכבה, **'אשר לא עלה עליה עול'**, המילה 'עול' כתובה חסרה, ללא האות ו', לרמז על דוד עליו נאמר (שמואל ב' כג א) 'הוקם עול', שהקים 'עולה' של תשובה.

וגם נרמזו האבות במעשה הפרה: 'ושחט אותה לפניו' כנגד יצחק שפשט את צווארו על גבי המזבח. 'ושרף את הפרה לעיניו' להזכיר את זכותו של אברהם, שסמס את עצמו לשריפה באור כשדים, ובתיבת 'לעיניו' נרמז גם יעקב, המובחר שבאבות שדומה למאור העינים.

ממשיך רבי דוד ז"ע ואומר שגם בדברים ששורפים יחד עם הפרה מרומזים האבות הקדושים: 'עץ ארז' נגד יצחק, שעליו שם אברהם אבינו את 'עצי העולה' בדרך לעקידה. ועוד, ש'ארז' בגימטריא 'יצחק' [208].

'אזוב' כנגד אברהם, שהשפיל עצמו כאזוב, ואמר 'אנכי אפר ועפר'. 'ושני תולעת' כנגד 'שני הצדיקים שנקראו 'תולעת': יעקב ודוד, 'יעקב' - כמו שכתוב (ישעיה מא יד) 'אל תיראי תולעת יעקב', ו'דוד' שאמר על עצמו (תהלים כב ו) 'ואנכי תולעת ולא איש'.

יום רביעי

סיבת מיתת משה ואהרן

הגמרא במסכת שבת (נה): מספרת על דברים שאמרו המלאכים בשמים: אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, מפני מה נקנסת מיתה על אדם הראשון. אמר להם, מצוה קלה ציוניתו ועבר עליה. אמרו לו, והלא משה ואהרן שקיימו את כל התורה - מתו. אמר להם (קהלת ט ב) 'מקרה אחד לצדיק ולרשע'.

שואל מרן 'אביר יעקב' בספרו 'דורש טוב', מה המלאכים שאלו על מיתת אדם הראשון, הרי הקב"ה אמר לו מפורש 'ביום אוכלך ממנו מות תמות'. ועד קשה, איך המלאכים טענו שמששה ואהרן לא חטאו, הרי זה פסוק מפורש 'ען לא האמתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם'.

מסביר רבנו 'אביר יעקב' על פי מה שגילו לנו חז"ל, שכאשר אדם הראשון ויהוה, השכינה נסתלקה מן העולם הזה ועתה לרקיע, ולא ירדה בחזרה לעולם הזה, עד שבא משה רבינו והוריד אותה לארץ.

ולפי זה מבאר מרן אביר יעקב את שאלת המלאכים, שכן הם שאלו: אמנם אדם הראשון חטא, אבל הרי מיד אחר כך עשה מיד תשובה, ומדוע לא נתקבלה תשובתו. ועל זה ענה להם הקב"ה 'מצוה קלה ציוניתו', אדם הראשון לא היה צריך לעבוד כל כך קשה כמו האבות הקדושים, מאחר וקודם שחטא - השכינה היתה בארץ, והיה לו יותר קל להישמר מן החטא, לכן, אפילו עשה תשובה, לא נתכפר לגמרי ונשארה לו גזירת המיתה, כי בגלל החטא שלו - השכינה נסתלקה.

ולכן שאלו המלאכים, אם בגלל שהוא סילק את השכינה - לא נתקבלה תשובתו, אם כן מדוע עשה משה ואהרן לא נמחל חטא, הרי הם הורידו את השכינה בחזרה לארץ, ולא נסתלקה לאחר החטא שלהם.

על זה השיב להם הקב"ה 'מקרה אחד לצדיק ולרשע', שסיבת

יום ראשון

טהרת האדם בתורה וקריאת שמע

על הפסוק 'זאת חוקת התורה' דורשים חז"ל במדרש (במדבר רבה יט א) את הפסוק באיוב (יד ד) 'מי יתן טהור מטמא לא אחד'. בביאור דברי המדרש כותב מרן 'עטרת ראשנו' רבי דוד אביחצירא הי"ד בספרו 'פתח האוהל', שהפסוק באיוב בא לרמז על המלחמה התמידית שבתוך האדם בין היצר טוב ובין היצר הרע, ומי זה שיכול להפריש את ה'טהור' - שזה היצר טוב 'מן' הטמא' שזה היצר הרע רק 'אחד' - זו התורה הקדושה.

וכמו שאומרת הגמרא במסכת קידושין (ל): שאומר הקב"ה 'בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין', ורק בכח לימוד התורה יכול האדם לנצח את היצר הרע, ולעלות ולהתעלות בעבודת ה'; כמו שמרומז בפסוק (ויקרא ז לו) 'זאת התורה - לעולה' שעל ידי לימוד התורה, האדם מנצח את היצר הרע, וכך יכול לעלות ולהתקרב לקב"ה.

וכמו שבכח התורה להציל את האדם מהיצר הרע, כך גם בכח קריאת שמע בכונה להציל ממנו, וכמו שאומר רבי שמעון בר יוחאי שכל הקורא קריאת שמע כראוי, מקיים את מצוות 'והגית בה יומם ולילה' - רואים שיש בקריאת שמע גם את כח התורה.

וזה הקשר בין הפסוק באיוב 'מי יתן טהור מטמא לא אחד' לפסוק 'זאת חקת התורה' ששניהם מלמדים הדרך להינצל מהיצר הרע שנקרא מת וטומאה.

כמו שבכח אפר פרה אדומה לטהר מטומאת מת, כך בכח התורה להציל מהיצר הרע.

וגם כח קריאת שמע נרמז במילה 'פרה', שאם נכתבת במילוי אותיות 'פ"י ר"ש ה"י' היא עולה בגימטריא 615, ואם נוסף עוד 1, שזו קריאת שמע שאומרים בה 'ה' אחד, נמצא עולה בגימטריא 616, כמו הגימטריא של המילה 'התורה'.

יום שני

תיקון השכינה - בלימוד התורה

יעקר עבודת האדם בעולם, היא לתקן את השכינה הקדושה, ולהעלותה מהגלות המרה שאליה היא ירדה בעוונות בני ישראל.

כתב על כך מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', שיעקר תיקון השכינה נעשה על ידי לימוד התורה, שמעלה גם את האדם, וגם את העולם כולו מחול לקודש, ובכח לימוד התורה, תבוא הגאולה השלימה.

בפסוק כתוב 'זאת חוקת התורה', בוורד הקדוש כתוב שבכל מקום שכתוב את המילה 'זאת', זה רמז על השכינה. ואם כן, בפסוק הזה יש רמז לתיקון השכינה על ידי התורה.

וכן מבאר מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם': בספרי הקדמונים מובא שהשכינה נקראת 'חקל תפוחין קדישין' [-שדה תפוחים קדושים], פירושו, בהתחלה, בדרגה הנמוכה, היא נקראת 'חקל', וכשנוסף בה אור עליון היא נקראת 'חקל תפוחין', ובמדרגה העליונה היא נקראת 'חקל תפוחין קדישין'.

וזה נרמז בפסוק 'זאת חקת התורה' 'זאת' זו השכינה הקדושה, שנעשית 'חקת' ראשי תיבות 'חקל תפוחין קדישין', על ידי 'התורה'.

מוסיף על זה רבינו עוד בספרו 'אלף בינה' (אות ת'), שלא רק שהשכינה מתעלה על ידי לימוד התורה, אלא היא גם מתגלה יותר למי שעוסק בתורה, וזה מרומז בפסוק בתהילים (קייט קעא) 'תבענה שפתני תהלה כי תלמדני חוקיך', 'שפתני' רומז על השכינה, 'שפה' בגימטריא 'שכינה' [385]. ו'חוקיך' עולה בגימטריא 'חקל' [138], וכמו שנתבאר, שזו השכינה הקדושה הנקראת כך, וגם 'חוקיך' מלשון 'חוקת', שגם זה רמז לשכינה הקדושה, כי ראשי התיבות של המילה 'חקת' הם: 'חקל תפוחין קדישין'. ופירושו הפסוק הוא שאם אדם יעסוק בתורה ב'שפתותיו', יזכה להשראת השכינה המרומזת בפסוק הזה.

יום שלישי

זכות אבות כפרה אדומה

רש"י הק' מביא בשם רבי משה הדרשן, שכל מעשי פרה אדומה מכוונים כנגד חטא העגל, שפרה אדומה באה לכפר על חטא

